

KAKO PISATI O STOGODIŠNJEM JUBILEJU ?

Vladimir Vlatko Ivanišević

Obilježavamo
100. godišnjicu
osnivačkog sastanka
HPD-ove podružnice
„Japetić“

2. 7. 2023.

Gradišće
klet obitelji Belak

Kako pisati o stogodišnjem jubileju, o nečemu što je započeto prije i starije je od onoga koji piše o tome tj. mene. Pisati o onome što je jubilarac danas i što je kroz razne promjene postao do stote obljetnice? Ili osloniti se na sjećanje onoga koji piše i pokušati doprijeti do vlastitih prvih sjećanja o jubilarcu, proteklim obljetnicama te od toga nastaviti istraživati i graditi vlastitu priču o stogodišnjaku. Pokušati istražiti što su drugi napisali o njemu, prisjetiti se što si čuo o njegovu nastanku, štiklece o njemu. Starijih kojih su znali više, njih više nema i ne možeš ih pitati. Skupljam od svega pomalo.

Nije to lagano, a obećao sam Branki. Jer ona je obećala Toni, da bu nekaj zmisli kako opisat pohod grupe *Planinari zlatne životne dobi na jubilej stogodišnjaku*. I domislila se je, pa ja sad pišem.

No ponudio sam se istina sam, ponesen slavljeničkim žarom i malo zagrijan s pokojom rakijicom i gemištom. Nisu oni bili nezasluzeni jer na obilježavanje obljetnice smo došli u znoju lica svoga i mokrih majica. Naš slavljenik, naš HPD Japetić je počeo svoj stogodišnji put kako priliči planinarskom društvu osnovanom „vu Sanoboru“. Nad strminom, vu kleti nad vinogradima. A svi znamo kakvi su strmeći vinogradi po našim bregima i gdi su kleti, obično na vrhu. „Dojt gor ni za one kaj ne podnašaju strminu i vrućinu“. Govorim naravno o onima koji hoće doživjeti „kak su hodili naši stari“. Ipak taj uspon je i puno otkrio o našem slavljeniku. Jer isti put su puno puta prolazili i njegovi začetnici i osnivači.

Lijepo je to opisano i zapisano u vrijeme dok su još sjećanja bila svježija, za proslave petnaestogodišnjice Društva.

Bilo je to 1. srpanja 1923. Nedjelja, krasan ljetni dan. Priroda puna svoje naravne ljepote. Samoborci po svojoj naravi veseli ljudi i željni prirode pohađaju planinske ili bolje reći vinske domove — klijeti — svojih znanaca i prijatelja. Planinarskih domova, za onda, kod nas nije bilo.

Tako pođoše devetorica Samoboraca na izlet u Gradišće u klijet g. Miška Noršića. Uživajući u divnoj prirodnoj ljepoti i vezani prijateljskim čuvstvima očitješe u sebi potrebu neke bliže veze sa prirodom. Član toga društvanca g. Šoić Stjepan priča već putem, da se u našoj domovini osnivaju planinarska društva, pak da bi se moglo takovo i kod nas osnovati, jer je Samobor koli u bližoj okolici toli u daljnjoj pun prirodnih ljepota, te okolica kao stvorena za kratkovremeno planinarenje. Evo ove riječi potekoše iz njegovog srca punog ljubavi za Samobor i njegovu okolicu. Ovaj je predlog pao na plodno tlo, te je istog dana doista osnovano Planinarsko društvo, kojemu je on izabran odmah i predsjednikom. Dobilo je ime „Japetić“. (M.J. Samoborski list, Godina XXXV, br. 14)

osnivači podružnice
„Japetić“

1. srpanj 1923. godine

Josip Filipec
Josip Kompare
Stanko Kompare
Viktor Matota
Josip Melinščak
Milan Noršić
Franjo Regović
Stjepan Šoić
Vjekoslav Vrbančić

Bila je opet nedjelja, istina ovaj put 2. srpnja 2023. i imali smo isto tako krasan ljetni dan kada smo krenuli put Gradišća. Okupili smo se pred „Našom Bertijom“ u Gornjem Kraju. Otuda se lijepo vidi kraj grebena Gradišća koji se uzvisuje nad Ludvić, ali i zaklanja naš cilj. Hlad nam je olakšao dio uspona i dao priliku da se prisjetimo i popričamo o sjećanjima na nekadašnja slavlja i godišnjice. Sjećamo se i prijašnjih generacija planinara od kojih smo učili voljeti planine, prirodu, druženje, naš Samobor i njegovo gorje. Ono što su oni prenosili nama prenosi se i sada svakoj novoj generaciji koja korača istim putem.

A volimo reći za sve nas da smo po naravi veseli ljudi vezani prijateljstvom i ljubavlju prema planinama, da se ne možemo nasititi prirode. Pa i pohađanje planinskih ili bolje reći vinskih domov — klijeti — nije nam mrsko. No, za razliku od vremena osnivanja, rado posjećujemo bliže i dalje planinarske domove, jer imamo sreću da u naše vrijeme oni postoje.

Kad smo se svi okupili pred spomenutom kleti, danas u vlasništvu obitelji Belak, povratili dah, kao da je oživjela slika opisana u članku u Hrvatskom planinaru godina 1938, br.11. uz već spomenutu petnaestogodišnjicu Društva.

Na Gradišću, usred zelenila, obasjana žarkim trakama ljetnog sunca, stoji stara Noršičeva klijet. Prvi je srpanj 1923. Prijatelji, nekolicina ih, sve građani Samobora, dođoše da na ovom lijepom mjestancu, uz kupicu vina i tradicionalni samoborski »paprikašec« provedu nekoliko ugodnih časaka.

Razdragani su ljepotom okolice. A kako i ne bi! Pod njima, podalje, prostire se veliki zeleni sag, išaran svim nijansama zelenila, »široka Savska dolina«, kroz koju se vijugavo provlači srebrna Sava. Ograđena je s jedne strane Medvednicom. Bijeli se Zagreb svjetluca u suncu kao reflektorom obasjan. Skoro na dohvat uzdižu se strme zelene kosine Palačnika. Oko njih isplela se na nebrojenim motkama vinova loza.

Promatraju ushićeno tu lijepu sliku, koja im se pruža. Osjećaju koliko su usko vezani sa tom grudom zemlje, koju je priroda toliko ukasila. Na licima im se odrazuje iskreno veselje, zadovoljstvo, koje čovjekom uvijek zavlada, kada boravi u slobodnoj prirodi.

(Walter Flašar)

Bili smo prožeti oduševljenjem, ali i zahvalnošću prema dalekovidnosti i nesebičnosti onih zbog kojih smo imali sreću osjetiti dašak istog ushita.

Ovako razdragani osjećaju potrebu, da svu ovu ljepotu pokažu i drugima, da bi i oni u njoj uživali i tražili u tom lijepom kraju odmor, rasonodu.

Sjetiše se Hrvatskog planinarskog društva, koje diljem hrvatske domovine širi planinarsku ideju, ukazujući na prirodne ljepote domovine, a i ostalih zemalja, na blagorodni, plemeniti utjecaj prirode na dušu čovjeka, na potrebu bližeg upoznavanja svoje domaje.

Pod utjecajem prirodnih ljepota, koje ih opkoljuju, padne sretna misao, da se u Samoboru osnuje podružnica Hrvatskog planinarsko društva. Prihvatiše je, udariše tako toga dana temelj podružnici »Japetić«, ne sluteći do koje će se visine razviti u razdoblju od 15 godina.

(Walter Flašar)

A mi, sad ushićeni, obilježavamo 100. godišnjicu tog trenutka, stogodišnji jubilej tad osnovanog Društva. Društva koje je preživjelo kroz teška vremena različitih političkih, ekonomskih i svjetonazorskih previranja.

Prošlo je puno uspješnih ali ponekad, rezultatima i članstvom, i nešto skromnijih razdoblja. Isto tako, Društvo je bilo i ostalo rasadnik ili širitelj ideja zbog kojeg su svoj put počele i nastavile srodne i slične udruge. I naša stanica HGSS-a u Samoboru je otuda potekla. Društvo traži svoj put u vrijeme nikad užurbanijeg načina života. U vrijeme konzumerizma i vrijeme dezorijentacije u vrijednostima u svemu pa i planinarstvu.

Neminovne su i smjene generacija, no na mladima svijet ostaje i oni će nastaviti dalje, tražeći nove pute kad se mi malo stariji pomalo zamorimo.

Zato je i Društvo simbolički u drugo stoljeće postojanja ušlo tako da su spomen vijenac osnivačima i svima iz prethodnih generacija postavili najmlađi planinari(ke), i to iz planinarske porodice Bišćan koja kroz tri generacije ugrađuje svoj rad i entuzijazam u Društvo (Antun, Jasenka, Martina, Hrvoje, Maja, Vera i Vida).

Vijenac su donijele sestrice, Vida i Vera Bišćan, a postavio ga tata Hrvoje Bišćan
Gradišće, 2. 7. 2023. godine

Po završetku službenog obilježavanja, nastavili smo uživati u gostoprimstvu obitelji Belak, živahnoj razmjeni sjećanja na rad društva, druženja, prošle izlete i izmjeni ideja za buduće.

Nakon spusta u Hamor i Gornji kraj članovi grupe Planinari zlatne životne dobi nisu mogli odoljeti pozivu Mirjane i Marijana da svratimo vu klet na Glavicu na okrjepu. Spomenuta je juhica, a to se ne propušta kao i ono kaj ide uz i poslije juhice. „Uz kupicu vina i fine zalogajčke proveli smo ugodne časkas.“ Tak nekak bi to nekad sročili. No, moram spomenuti opažanje naše nahranjene i napojene grupe, a to je da smo ipak osnivačima nekaž ostali dužni. Veselu popevku, uz planinarski gulašec ili paprikašec, pa da bu opet kak je zapisano. Jubilarna godine još traje, a mi smo čeljadet koja drži do tradicije i kad svi "denemo" glave (kupice) skup bumo i to rešili".

Da se ne moramo opravdavati jednog dana tam gore. Sljedeću sto (dvjesto) godišnjicu mi sudionici ovog obilježavanja pratit ćemo odotamo odakle su obilježavanje ove pratili osnivači i svi koji su hodili putem koji nas sve čeka.

fotografije snimili: Branka Wintersteiger, Vlatko Ivanišević i Bojan Horvat- priredio: Antun Tona Bišćan

